

MINISTERSTWO ROLNICTWA
i ROZWOJU WSI

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

INSTYTUT
EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ

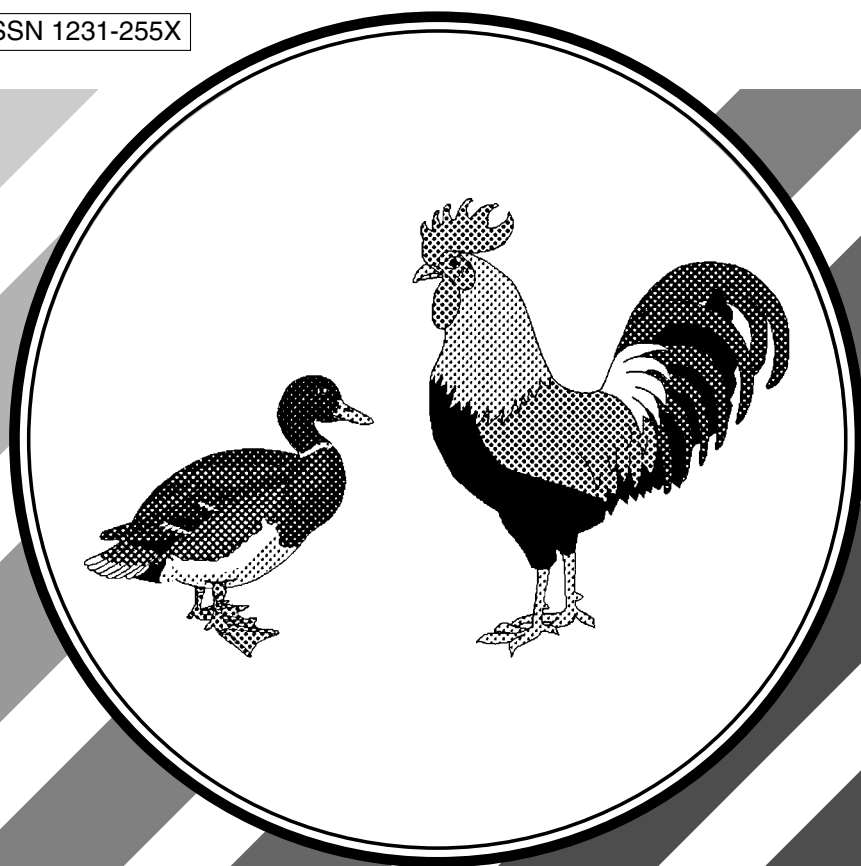
NR
19

RYNEK DROBIU I JAJ

stan i perspektywy

ISSN 1231-255X

**RAPORTY
RYNKOWE**

MAJ 2001

Raporty są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Mięso drobiowe
 1. Podaż – *G. Dybowski*
 2. Przetwórstwo – *M. Kobuszyńska*
 3. Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
 4. Popyt – *K. Świetlik*
- III. Jaja
 1. Podaż – *G. Dybowski*
 2. Przetwórstwo – *M. Kobuszyńska*
 3. Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
 4. Popyt – *K. Świetlik*

**Przy publikowaniu fragmentów raportu oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Raport przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel: 827-36-64

AUTORZY:

dr Grzegorz Dybowski

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 743

mgr Mira Kobuszyńska

- Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 516

dr Bożena Nosecka

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 553

dr Krystyna Świetlik

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 707

Raport zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 24.04.2001 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Marian Brzóska (sekretarz), Tadeusz Chrościcki, Eugeniusz Gorzelak, Teresa Jabłońska-Urbaniak, Wojciech Józwiak,
Ryszard Kreft, Ewa Król-Pol, Jan Małkowski, Krzysztof Materko, Bożena Nowicka, Roman Urban, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejny raport wydany będzie w październiku 2001 r.

W serii Raporty Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Rynek cukru /19/ • maj 2001,
2. Rynek mięsa /20/ • maj 2001,
3. Rynek zbóż /20/ • czerwiec 2001,
4. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /13/ • czerwiec 2001,
5. Rynek rzepaku /19/ • czerwiec 2001,
6. Rynek owoców i warzyw /18/ • lipiec 2001,
7. Rynek ziemi rolniczej /4/ • lipiec 2001,
8. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /20/ • październik 2001,
9. Rynek pasz /10/ • październik 2001,
10. Rynek mleka /21/ • październik 2001,
11. Rynek drobiu i jaj /20/ • październik 2001,
12. Rynek ziemniaka /20/ • listopad 2001,
13. Popyt na żywność /2/ • grudzień 2001.

W 2000 r. rozwój produkcji mięsa drobiowego okazał się nieco szybszy niż można było sądzić po wynikach pierwszego półrocza. Produkcja tego mięsa wyniosła 580 tys. ton wobec 573 tys. ton w 1999 r., była więc większa o 1,2%. Ponad 87% stanowiły uboje żywca pochodzącego ze skupu. Utrzymała się więc spadkowa tendencja ubojów gospodarczych. Ogólna podaż mięsa drobiowego wzrosła, podobnie jak produkcja, o 1,2% i wyniosła 597 tys. ton. Import nie zmienił się w stosunku do niskiego poziomu z 1999 r. Mniejszy był natomiast eksport, a większe zużycie krajowe – odpowiednio: 46 tys. ton i 551 tys. ton. Udział importu w spożyciu kształtował się na poziomie 3%, a eksportu w produkcji – ok. 8%. Sprzedaż mięsa drobiowego w kraju dokonuje się w coraz większym stopniu przez sieć handlu detalicznego, która stanowi już 87-88% wszystkich kanałów zbytu. Obroty lokalne, obejmujące sprzedaż targowiskową, bazarową itp., zmniejszyły się w 2000 r. o ok. 30%.

W 2001 r. nastąpi prawdopodobnie przyspieszenie rozwoju produkcji drobiarskiej. Produkcję żywca drobiowego szacuje się na ok. 910 tys. ton, a mięsa na ok. 630 tys. ton. Wzrostowi produkcji o ok. 10% sprzyja zarówno potencjał reprodukcyjny, jak i przesunięcie na drób części popytu zwolnionego w wyniku redukcji spożycia wołowiny. Udział produkcji fermowej w ogólnej produkcji żywca drobiowego wzrośnie do 92%. Warto podkreślić jest ponowny trend wzrostowy w chowie indyków wywołany poprawą jego rentowności. Mniejsza niż szacowano w pierwszym półroczu 2000 r. będzie redukcja chowu gęsi.

Utrzymuje się dobra koniunktura na rynku drobiarskim. Mimo drożnienia zbóż i wycofania z pasz przemysłowych mączek zwierzęcych, wzrost cen zakupu żywca do uboju z nadwyżką zrekompensował przyrost kosztów paszowych. Relacje cen żywiec: pasze poprawiają się. Wzrost popytu na drób, będący następstwem obawy konsumentów przed BSE i pryszczycą, podtrzymuje dobrą koniunkturę dla producentów drobiu. W 2001 r. wywoła to prawdopo-

dobnie silniejszą zwyżkową tendencję cen na rynku drobiarskim.

Przemysłowa produkcja przetworów z drobiu zwiększyła się w 2000 r. o ok. 3% do 150 tys. ton. Wzrosła przeciętna rentowność sprzedaży w firmach drobiarskich. Pogorszyła się natomiast bieżąca płynność środków finansowych. Własne środki finansowe firm są zbyt małe w relacji do potrzeb – w tym również związanych z inwestycjami dostosowawczymi do standardów UE (cash flow ok. 0,4%). Potwierdza to rosnące zadłużenie firm, co jest zjawiskiem nowym. W 2000 r. wzrosło ono o 40% w porównaniu z 1999 r. Nasila się proces polaryzacji wyników ekonomicznych i finansowych firm. Stopa inwestowania w branży drobiarskiej pozostała w 2000 r. wysoka. Wiązać to należy z dostosowywaniem się – głównie firm lepszych – do zmieniających się standardów na rynku drobiarskim.

W 2000 r. utrzymało się wysokie dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego mięsem i przetworami z drobiu. Zdecydowały o tym wyższe wpływy z eksportu przetworów z indyka do krajów UE. Mniej mięsa drobiowego lokowano w krajach b. ZSRR. Eksport gęsi zmniejszył się o 5%, ale wpływy z tego eksportu aż o 12%. Import mięsa i przetworów z drobiu był w 2000 r. zbliżony do poziomu z roku poprzedniego, a wykorzystanie kwoty taryfowej niewiele przekraczało 25% jej ogólnego poziomu. Czołowymi dostawcami do Polski są kraje Ameryki Płn. (USA i Kanada) – łącznie ok. 50% importu. Zwiększa się też udział państw UE i Węgier w polskim imporcie przetworów. W 2001 r. przewiduje się wzrost obrotów handlu zagranicznego związany z liberalizacją zasad wzajemnej wymiany z UE, a także z prognozowanym wzrostem cen na rynku krajowym oraz mocną pozycją polskiej waluty. Eksport może się zwiększyć o 15-20%, a import o 10-15%. Saldo obrotów prawdopodobnie poprawi się.

W 2000 r. wzrosły znacząco ceny detaliczne drobiu po trzyletniej tendencji spadkowej. Mimo wzrostu o 14,5% (XII do XII) nadal były one jeszcze o 4% niższe niż w 1996 r. Na rynku detalicznym szybciej drożały

kurczęta niż indyki, a także mięso niż przetwory. W 2001 r. utrzyma się prawdopodobnie wzrostowy trend cen detalicznych drobiu. Ich wzrost w drugim półroczu może być dwukrotnie silniejszy niż w pierwszym. Drożenie drobiu osłabiło wzrostową tendencję spożycia występującą w latach 1997-2000. W 2000 r. konsumpcja mięsa drobiowego wzrosła w porównaniu z 1999 r. o 2,2% do poziomu 14,2 kg na 1 mieszkańca. Udział drobiu w ogólnym spożyciu mięsa zwiększył się do 21,8% wobec 20,1% w 1999 r. W 2001 r. przewiduje się wzrost konsumpcji do 15,5 kg, tj. o 9% i dalsze zwiększenie udziału mięsa drobiowego w spożyciu mięsa.

W 2000 r. produkcja jaj spożywczych ukształtowała się na poziomie ok. 7,75 mld sztuk, tzn. była o 3% większa niż przed rokiem. Produkcja fermowa zwiększyła się o 6% i stanowiła ok. 65% całej produkcji jaj. Nastąpiła znacząca poprawa ujemnego salda obrotów handlu zagranicznego jajami, przy spadających obrotach handlu zagranicznego. W 2000 r. import obniżył się o 56%, a eksport o 70%. Nie miało to jednak większego wpływu na poziom zużycia krajowego, które zwiększyło się w stopniu wynikającym ze wzrostu produkcji, tj. o 3%. Było to spowodowane zwiększeniem spożycia pośredniego, ponieważ konsumpcja jaj w gospodarstwach domowych była mniejsza niż w 1999 r., m. in. wskutek podrożenia jaj względem innych artykułów żywnościowych. Wzrost cen w 2000 r. wyniósł 23% (XII do XII). Wysokie ceny nie sprzyjają szybszemu rozwojowi przetwórstwa jaj. Przerób przemysłowy jaj stanowi obecnie ok. 8% ich ogólnej produkcji. Zwiększa się natomiast asortyment przetworów z jaj, a także liczba podmiotów prowadzących przetwórstwo jaj.

Utrzymała się dobra koniunktura dla producentów jaj. Mimo wzrostu cen pasz opłacalność produkcji jaj, wyrażona relacją cen jaj i pasz, poprawiła się. Szybko zmniejsza się zaplecze hodowlane kur nieśnych typu ogólnoużytkowego. Świadczy to o malejącej skali produkcji jaj z chowu przyzagrodowego. Dobra koniunktura sprzyja poprawie opłacalności produkcji w fermach dużych.

Przyczynia się to do wzrostu koncentracji chowu niosek przez eliminowanie mniejszych ferm.

W 2001 r. można spodziewać się dalszego zwiększenia fermowej produkcji jaj konsumpcyjnych o ok. 4%

i spadku produkcji jaj poza fermowych o 2%. Ogólna produkcja jaj może być o ok. 2% większa od ubiegłorocznej i wynieść ok. 7,9 mld sztuk. Nie przewiduje się większych zmian w handlu zagranicznym. Może jedynie nastąpić dalsza poprawa

ujemnego salda obrotów. Spożycie krajowe jaj zwiększy się prawdopodobnie w związku z rozwojem sytuacji na rynku mięsnym. Wzrost ten można szacować na 2-3%, przy czym obejmie on również spożycie bezpośrednie.

SUMMARY

The development of poultry meat production in the year 2000 went slightly above than earlier expectations based on the results of the first half of the year. Thus in the year 2000 poultry meat production totalled 580 thousand tons versus 573 thousand tons in 1999, i. e. by 1,2% higher. The contribution procured poultry exceeded 87%, so downward tendency in on-farm slaughters and small-scale slaughters remained. Total supplies of poultry meat increased by similar rate as its production (1,2%) and reached 597 thousand tons. The volume of imports reminded unchanged from a low level recorded 1999. On the other hand the volume of exports declined (46 thousand tons). Domestic use increased to 551 thousand tons. The contribution of retailers in total sales of poultry meat is constantly growing and in the year 2000 is estimated at some 87-88%, while the contribution of local trade (open-air markets, etc.) declined to about 30%.

The development of poultry production in the year 2001 is likely to speed-up. In the year 2001 poultry production is forecast at some 910 thousand tons or 630 thousand tons in terms of carcass weight. Such 10% increase is supported with breeding stock capacity as well as with a shift in demand from beef to poultry meat. The share of large-scale farms in total poultry production is to increase to 92%. It has to be underlined that due to increase in profitability turkey production on rise again. The reduction of geese production will not be such as forecast in the year 2000.

Reasonable situation remains on poultry market. In spite of rises in the prices of grains and withdrawal of animal meals from feed, increase in procurement prices overcompensated growing costs of feeding. The price ratio poultry – feed are increasing. Rising demand for poultry, resulting from BSE and foot and mouth disease threats, supports good prosperity for poultry producers, which finally would strengthen upward price trend in poultry market.

The production of poultry products in the year 2000 increased by about 3% to 150 thousand tons. Ave-

rage returns on sales of poultry companies. On the other hand current liquidity ratio declined. Own capital of the companies is not enough (cash flow about 0,4%) to meet prerequisite investment needs, including the adjustments to the EU standards. A new phenomenon, which is growing indebtedness of the enterprises (by 40% as compared to 1999), seems to confirm that. The process of polarisation according to economic and financial performance of the enterprises is strengthening. Overall level of the investment rate in the year 2000 reminded at a high level, which is caused by adjustments of good companies to changing situation on the market.

The balance of foreign trade in poultry meat reminded positive at a high level in the year 2000. It was mainly caused by huge revenue on exports of turkey products to the EU. Poultry exports to eastern markets (former USSR) declined. The exports of geese declined by 5% but the revenue on geese exports by 12%. Imports of poultry meat and poultry products in the year 2000 were close to the level observed in the previous year and the preferential access quota was utilised just of in 25%. North American countries (USA, Canada) were main suppliers of imported poultry (about 50% of Polish poultry imports). The contribution of the EU and Hungary in imports of poultry products increases. The liberalisation of Polish trade with the EU and forecast increase of poultry prices on domestic market combined with strong position of Polish currency will support the development of the volume of foreign trade in poultry and poultry products in the year 2001. The volume of exports may increase by some 15-20%, while imports by about 10-15%. The balance of foreign trade is then likely to improve.

Following 3 years of a decline in the year 2000 retail prices of poultry showed a sharp increase. Besides the increase by 14,5% (December '00/December, '99 basis) they still fluctuated some 4% below their level observed in 1996. The prices of chicken were growing faster than those of turkey and poultry products. Such tendency is expected to remain in the year 2001. The growth of poultry prices

will particularly concern the second half of the current year when its dynamics is forecast to double. Increasing prices hampered upward trend in the consumption of poultry observed in the period of 1997-2000. The consumption of poultry meat in the year 2000 increased by 2,2% as compared to 1999 to 14,2 kg per capita. The contribution of poultry in total consumption of meat increased to 21,8% versus 20,1% in the previous year. IN the year 2001 poultry meat consumption is expected to rise further by 9% to 15,5 kg per capita. Also the contribution of poultry in total meat consumption is expected to increase.

In the year 2000 the production of eggs for consumption totalled about 7,75 bill, i. e. 3% higher than in the previous year. Large-scale egg production increased by 6% and contributed 65% of total egg production. In the conditions of declining volume there was a sharp improvement in the balance of foreign trade in eggs. Egg imports in the year 2000 declined by 56% and exports by about 70%. However it did not influenced the level of domestic use, which increased by similar rate to the growth of production (3%). The growth of egg consumption was caused by increase in indirect consumption because increase in relative prices egg consumption in households declined as compared to 1999. High prices of eggs do not support the development of their processing, which recently contributed approx. 8% of total egg production. But the choice of egg products and the number of egg processors are expanding.

Reasonable situation for egg producers reminds. Besides increase in feed prices the profitability of egg production expressed in terms of price ratio eggs to feed improved. The breeding facilities for laying hens of common type are shrinking. It indicates declining importance small farm production. Good situation in the market strongly supports the profitability of large-scale production, which leads to concentration of the production in large farms.

Large-scale production of eggs for consumption in the year 2001 is forecast to increase by 4%, while small-

-scale production would probably decline by 2%. Therefore total production of eggs for consumption may increase by 2% to about 7,9 bill. None

of major changes are forecast in foreign trade. Only a slight improvement in the balance of foreign trade may occur. Reflecting recent develop-

ments on the market of meat domestic consumption of eggs will increase by some 2-3%, including direct consumption.